

Merkkien selitykset	5
Alkusanat	6
Kirjan henkilöt	8
Suomen kartta	9

Kappale 1: Viikonloppureissu 10

Sanasto

- matkustaminen

Luetaan: Viisi syytä matkustaa junalla

- lehtiartikkeli: junamatkailu

Kielioppi

- Milloin?
- positiivinen imperfekti
- Mennään!
- me mennään
- sanatyypit as/äs/is ja in

1

Kappale 2: Hanna on sairas 44

Sanasto

- terveys ja sairaus
- ruumiinosat
- asiointi lääkärissä

Luetaan: Pidä huolta itsestäsi

- lehtiartikkeli: terveys ja hyvinvointi

Kielioppi

- Minun täytyy...
- objekti
- k-p-t-vaihtelu: sanatyypit e, in, as/äs

2

Kappale 3: Mökillä 80

Sanasto

- luonto
- mökki ja sauna

Luetaan: Jokaisenoikeudet

- tiedote: luonnossa liikkuminen Suomessa

Kielioppi

- verbi + maan/massa/masta
- tässä, tuossa, siinä
- transitiivi- ja intransitiiviverbit
- verbityyppi 6

3

Kappale 4: Mitä teet vapaa-ajalla? 116**Sanasto**

- vapaa-aika ja harrastukset

Luetaan: Suomalaiset arvostavat vapaa-aikaa

- uutinen: vapaa-ajanvietto Suomessa

Kielioppi

- negatiivinen imperfekti
- minen
- miten tekee? sti-adverbit
- verbi + rektio
- Kuinka usein?
- Mitä mieltä?

4

Kappale 5: Varkaus Puistotiellä 146**Sanasto**

- asiointi virastossa

Puhutaan: Kotivakuutus

- asiointikeskustelu: vakuutusyhtiössä

Kielioppi

- perfekti
- imperfektin ja perfektin käyttö
- verbi + maan/mään
- pronominit joka, joku, jokin, ei kukaan, ei mikään
- sanatyypit ut/yt ja nut/nyt

5

Kappale 6: Onnea hääparille! 180**Sanasto**

- juhlat ja tavat
- parisuhde ja avioliitto

Puhutaan: Hauska juttu

- arkikeskustelu: tapahtuman referointi

Kielioppi

- pluskvamperfekti
- aikamuotojen käyttö
- possessiivisuffiksit
- sanatyyppi Vus/Vys
- k-p-t-vaihtelu: uku-uvu, yky-yvy, rki-rje, lki-lje
- aistiverbit + lta/ltä

6

Kappale 7: Alexin haastattelu 218**Sanasto**

- koulutus ja työ

Puhutaan: TE-toimistossa

- asiointikeskustelu: virastossa

Kielioppi

- i-monikko: paikansijat
- joka-pronomini monikossa
- pronominit: nämä, nuo, ne
- verbi + rektio

7

Kappale 8: Puhelinta ostamassa 256**Sanasto**

- ostoksilla

Luetaan: Verkkokaupassa

- ohjeteksti: asiointi verkkokaupassa

Kielioppi

- i-monikko: partitiivi
- i-monikko: genetiivi
- X on millainen
- adjektiivien vertailu

8

Puhekieli 293**Minikielioppi** 297**Harjoitusten ratkaisut** 331**Merkkien selitykset**

Tekstissä, infolaatikossa tai harjoituksessa käytetään puhekieltä.
•-merkillä ilmoitetaan puhekieliset sanat sanastoissa.

Kuunteluharjoitus. Harjoitus kuunnellaan äänitteeltä ja vastataan kirjaan.

Suullinen pariharjoitus.

Harjoitus, jossa kirjoitetaan teksti.

Harjoitus, jossa luetaan teksti.

Harjoitus, jossa etsitään tietoa kirjan ulkopuolelta.

Harjoitus, jossa valmistellaan esitelmä.

Peli

Hanna on sairas

Kun Hanna aamulla heräsi, hänellä oli todella huono olo. Hän nousi kuitenkin sängystä ja laahusti keittiöön, jossa Pedro jo istui ja luki lehteä. Pedro kokeili Hannan otsaa.

Se oli tulikuuma. Hannalla oli varmasti kuumetta. Pedro keitti Hannalle teetä ja alkoi sitten etsiä kuumemittaria. Lopulta hän löysi sen kylpyhuoneen kaapista ja vei sen Hannalle.

- 5 Sitten Pedro etsi terveyskeskuksen puhelinnumeron kaupungin verkkosivuilta. Hanna soitti ajanvaraukseen ja sai ajan lääkärille.

Lääkärissä

Lääkäri: Huomenta.

Hanna: Huomenta.

Lääkäri: Käy istumaan. Miten voin auttaa?

- 10 Hanna: No, mulla on ihan hirveen kipee kurkku ja kamala päänsärky. Ja aamulla oli melkein 39 astetta kuumetta.

Lääkäri: Milloin oireet alkoi?

- 15 Hanna: Kurkkukipu alkoi pari kolme päivää sitten, ja kuume nousi viime yönä.

Lääkäri: Selvä. Kuunnellaan ensin keuhkot.

- 20 Nostatko vähän paitaa. Hengitä sisään... ja ulos. Keuhkot on kunnossa. Katsotaan sitten kurkkuun. Joo-o, kurkku on tosiaan turvonnut. Sattuuko tähän?

Hanna: Joo, vasen puoli on tosi kipee.

Lääkäri: Tää on varmasti ihan tavallinen virustauti, joka parantuu itsestään.

Voit ottaa särkylääkettä kurkkukipuun. Se alentaa myös kuumetta.

- 25 Hanna: Selvä.

Lääkäri: Mä kirjoitan sulle kuitenkin myös lähetteen labraan, että nähdään, onko kurkussa bakteeritulehdus. Jos on, sä tarvitset antibioottikuurin.

Hanna: Meenks mä labraan nyt saman tien?

Lääkäri: Joo, mee vaan. Mä soitan sulle huomenna, jos tulos on positiivinen.

- 30 Tarviitko sä lääkärintodistuksen sairauslomaa varten?

Hanna: Joo, tarviin, kiitos.

Puhelu esihenkilölle

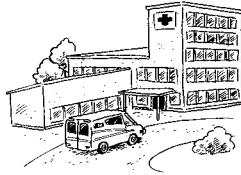
- Sinikka: Sinikka Jääränen
- Hanna: Hei Sinikka, tässä on Hanna. Onks sulla hetki aikaa?
- Sinikka: Joo, on.
- 35 Hanna: Tota, mä en voi tänään tulla töihin. Mä oon kuumeessa ja mulla on kamalan kipee kurkku.
- Sinikka: Voi ei. Joo, tietysti jäät kotiin. Sä tiedät varmaan, että sä voit olla omalla ilmoituksella kaks päivää poissa sairauden vuoksi.
- Hanna: Eiku mä kävin jo lääkärissä.
- 40 Sinikka: Ai, no hyvä sitten!
- Hanna: Mä sain kolme päivää sairauslomaa. Mä tuon lääkärintodistuksen sulle sit kun mä oon taas kunnossa.
- Sinikka: Joo, ei mitään kiirettä. Lepää nyt vaan rauhassa. Mä yritän järjestää sulle sijaisen. Onks sulla tänään aamu- vai iltavuoro?
- 45 Hanna: Tänään iltavuoro ja huomenna ja perjantaina aamu.
- Sinikka: Okei, selvä juttu. Nyt pikaista paranemista sulle!
- Hanna: Kiitos paljon. Hei hei.
- Sinikka: Hei hei.

Sairaus ja terveys

Apua!
ensiapu
häätönumero 112
ambulanssi

terveyskeskus, terveysasema
sairaala
neuvola
päivystys

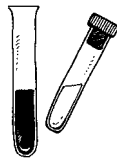
potilas
lääkäri
sairaanhoitaja
terveydenhoitaja
kättilö
psykologi

vastaanotto
ajanvaraus
varata (4) aika
soittoaika

laboratorio = labra
verikoe
näyte
rokotus
bakteeri
virus

oire
P + sattua (1) + S-MIHIN
tauti = sairaus
tulehdus (korvatulehdus, silmätulehdus...)
vatsatauti, oksennus, ripuli
allergia
ihottuma
verenpaine
sydäninfarkti = sydänkohtaus
syöpä

mielenterveys
masennus
ahdistus
(työ)uupumus
stressi

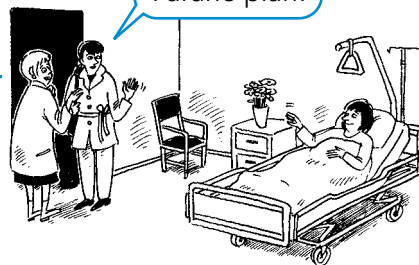

hoito
resepti
lääke
lääkekuuri
ottaa (1) / syödä (2) lääkettä
sairausloma
levätä (4), lepo
parantua (1) + sta/stä

Pikaista paranemista!

Parane pian!

Pidä huolta itsestäsi

Elämä ei aina ole helppoa. Työ tai opinnot voivat stressata, perhe-elämä voi olla kiireistä tai yksinäisyys voi aiheuttaa pahaan oloa. On tärkeää pitää huolta itsestään.

Liiku säännöllisesti

Liikunta on tärkeä osa hyvinvointia.

- 5 Aikuinen tarvitsee vähintään 2,5 tuntia reipasta liikuntaa viikossa. Arkeen voi helposti lisätä hyötyliikuntaa: Pyöräile tai kävele töihin tai kouluun. Älä käytä hissiä, vaan valitse portaat. Jos istut
- 10 paljon, muista myös taukojumppa.

Syö monipuolisesti

On tärkeää syödä monipuolisesti, koska ravinto vaikuttaa fyysiseen ja psyykkiseen jaksamiseen. Esimerkiksi

- 15 kasvikset, hedelmät ja marjat kuuluvat terveelliseen ruokavalioon. Myös täysjyväviljat, kana ja tofu sekä pähkinät ja rasvainen kala ovat hyväksi. Lisäksi on hyvä juoda runsaasti vettä päivän aikana.

Nuku riittävästi

Aikuinen tarvitsee 7-9 tuntia unta yössä, lapset ja nuoret vielä enemmän.

- 20 Lopeta työt ja puhelimen ja tietokoneen käyttö vähintään tunti ennen nukkumaanmenoa, jotta aivot ehtivät rauhoittua.

Rentoudu

Jokaisella ihmisellä on oma tapansa rentoutua. Monet esimerkiksi tapaavat ystäviä, liikkuvat luonnossa, kuuntelevat musiikkia tai lukevat. Pääasia on, että löydät sinulle

- 25 sopivan tavan rentoutua.

Harjoitus 29. Luetaan! Valitse, mitä lauseet tarkoittavat.

1. Mikko syö ja nukkuu hyvin ja urheilee. c
 2. Sari juoksee kaksi kertaa viikossa ja käy sunnuntaisin uimassa.
 3. Omar menee nukkumaan kello 23 ja herää aamulla kello 7.
 4. Taijan ruokavalioon kuuluvat kasvikset, marjat, täysjyväviljat ja kala.
 5. Jonas katsoo elokuvia, kävelee metsässä ja tapaa ystäviä.
- a. Hän nukkuu riittävästi.
 - b. Hän rentoutuu.
 - c. Hän elää terveellisesti.
 - d. Hän liikkuu säännöllisesti.
 - e. Hän syö monipuolisesti.

Harjoitus 30. Luetaan! Markku ja Jaana keskusteleivat lounaalla. Kuuntele ja vastaa.

1. **Syökö Markku lihaa?**
 - a. Syö.
 - b. Ei syö.
2. **Mitä tapahtui tammikuussa?**
 - a. Markku alkoi pyöräillä joka päivä.
 - b. Markku alkoi elää terveellisesti.
 - c. Markku alkoi nukkua vähemmän.
3. **Miten Markku voi nyt?**
 - a. Hän voi hyvin ja on energinen.
 - b. Hän voi huonosti ja on väsynyt.
4. **Miten Jaana voi nyt?**
 - a. Hän on energinen.
 - b. Hän on väsynyt.
5. **Kuinka monta tuntia yössä Jaana nukkuu?**
 - a. 4 tuntia
 - b. 8 tuntia
 - c. 9 tuntia

Kotivakuutus

Kun Pedro ja Hanna viime syksynä muuttivat uuteen kotiin, heidän täytyi ottaa kotivakuutus. Pedro meni Jos-vakuutusyhtiön toimipisteeseen hoitamaan asiaa.

Vakuutusmyyjä: Hei, miten voin auttaa?

Pedro: No mä tarvitsisin kotivakuutuksen. Me muutetaan ensi lauantaina uuteen asuntoon.

5

Vakuutusmyyjä: Okei. Onko teillä meidän vakuutusyhtiön kotivakuutus nykyisessä asunnossa?

Pedro: Ei ole.

Vakuutusmyyjä: Selvä. Voisitko näyttää henkilöllisyystodistuksen?

Pedro: Käyks henkilökortti?

10 Vakuutusmyyjä: Joo, se käy hyvin. Kiitos. Annatko asunnon osoitteen?

Pedro: Puistotie 4 C 32, 00045 Helsinki.

Vakuutusmyyjä: Onko se kerrostaloasunto, ja kuinka suuri asunto on?

Pedro: Joo, se on kaksio kerrostalossa, 45 neliöä.

Vakuutusmyyjä: Hyvä. No niin, millaisen vakuutuksen haluaisit asunnolle?

15

Meillä on kolme vaihtoehtoa: suppea, perus- tai laaja turva.

Suppea on tietysti edullinen, mutta se ei korvaa kaikkea.

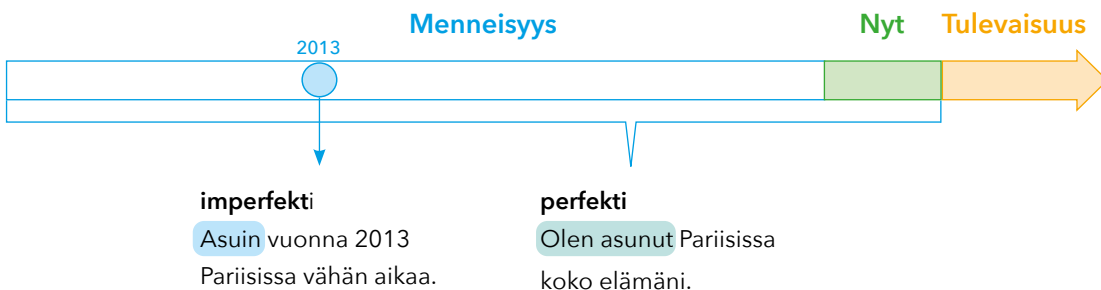
Perusturva kattaa ne asiat, jotka vuokranantaja yleensä vaatii, ja laaja turva korvaa myös irtaimistovahingot.

Pedro: Anteeksi, mitä *irtaimisto* tarkoittaa?

20 Vakuutusmyyjä: Irtaimisto on kaikki tavarat, eli huonekalut ja laitteet ja muut.

Pedro: Okei. No varmasti ne olisi hyvä vakuuttaa myös.

Imperfektin ja perfektin käyttö

Imperfekti **asuin**

Tapahtuma on ohi, loppu, valmis.

Asuin Saksassa 1997–1999.

Sanotaan, milloin.

Liisa osti eilen auton.

Yleensä, kun kerrot, mitä tapahtui menneisyydessä, käytät imperfektiä.

Perfekti **olen asunut**

Tapahtuma jatkuu.

Olen asunut Suomessa jo 4 vuotta.

Ei sanota, milloin.

Liisa on ostanut auton.

Asia voi vielä tapahtua myöhemmin.

En ole vielä syönyt lounasta.

Nyt voidaan nähdä jälki tai tulos.

Maa on valkoinen. On satanut lunta.

Tapahtuma on kokemus.

Olen käynyt Eiffel-tornissa.

Perfekti + preesens

Kun olemme syöneet, tiskaamme astiat.

Lauseessa on usein nämä sanat:

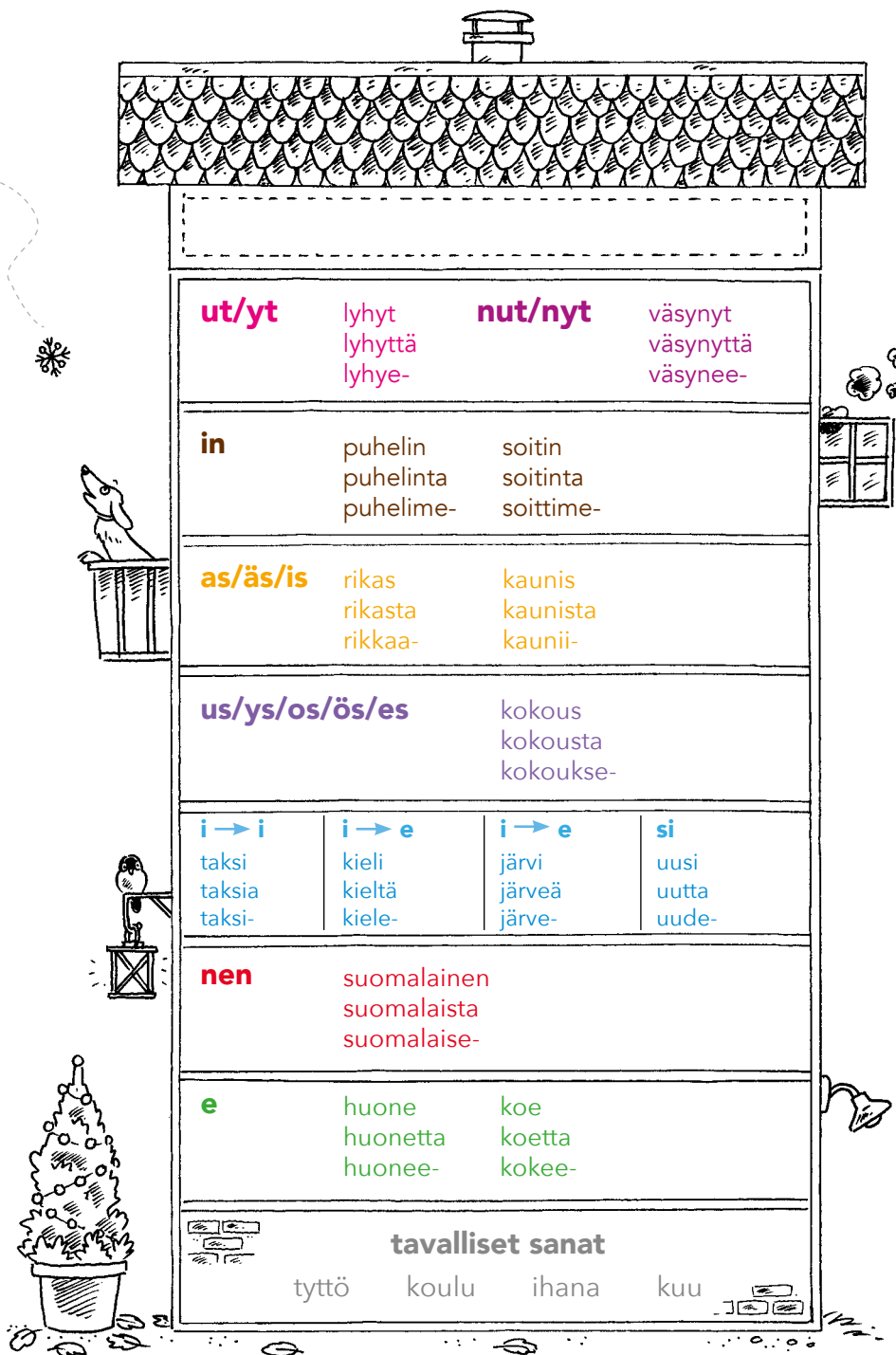
jo	aina	ei vielä
joskus	usein	ei koskaan
silloin tällöin	koko ikäni	

Huom! syntyä

Milloin sinä olet syntynyt? – Minä olen syntynyt vuonna 1995. (Minä elän.)

Milloin Mozart syntyi? – Mozart syntyi vuonna 1756. (Hän on kuollut.)

Sanatyypit

Harjoitus 31. Puhutaan! Lue teksti *Kotivakuutus* ja valitse oikeat vastaukset.**1. Mitä asiaa Pedro menee hoitamaan vakuutusyhtiöön?**

- a. muuttoa uuteen kotiin
- b. nykyisen asunnon kotivakuutusta
- c. uuden asunnon kotivakuutusta

2. Mikä henkilöllisyystodistus Pedrolla on mukana?

- a. passi
- b. henkilökortti
- c. ajokortti

3. Miksi perusturva-kotivakuutus on hyvä vuokra-asunnossa?

- a. Koska se ei maksa paljon.
- b. Koska se korvaa myös irtaimiston.
- c. Koska se sisältää asiat, jotka vuokranantaja vaatii.

4. Minkä vakuutuksen Pedro valitsee?

- a. suppea turva -kotivakuutuksen
- b. perusturva-kotivakuutuksen
- c. laaja turva -kotivakuutuksen

5. Miksi Pedron tyttöystävän kannattaa ottaa kotivakuutus heidän asuntoonsa?

- a. Koska hän osaa täyttää lomakkeet verkossa.
- b. Koska hän saa opiskelija-alennuksen.
- c. Koska hän on vanha asiakas.

Harjoitus 32. Puhutaan! Valitse oikea sana.

- 1. Pedro haluaa ottaa vakuutuksen / vuoronumeron / vaihtoehdon uuteen asuntoon.
- 2. Pedro saa vakuutusyhtiöstä loman / lomakkeen / luonnon, joka hänen pitää täyttää.
- 3. Pedro ottaa vuoronumeron / vuokranantajan / vaihtoehdon ja jää odottamaan.
- 4. On kolme vuokranantajaa / vaihtoehtoa / verkkopalvelua: suppea, perus ja laaja vakuutus.
- 5. Suppea kotivakuutus on edullinen / edellinen / edessä.
- 6. Laiha / leveä / laaja kotivakuutus kattaa myös tavaravahingot.
- 7. Vuoronumerossa / verkkopalvelussa / vaihtoehdossa voi ostaa kotivakuutuksen.